

Landets Jernhandlere og Smedeforeningerne har lavet en Ring med en prisfordyrende Aftale, hvorved Smedene sikrer Jernhandlerne en god Avance paa Jernet og, Jernhandlerne sikrer Smedene, at de kan tage omtrent, hvad det skal være for det Arbejde, de udfører for det Publikum, de lever iblandt. Det praktiseres saaledes, at denne Ringdannelse tvinger alle Smede ind i Smedeforeningen, ellers kan de hverken faa Jern, Kul eller Hestesko. Jeg ved bestemt, der er mange Smede paa Landet, der har kviet sig ved og strittet imod at gaa ind i denne Ring; men de har været nødt til det, thi de har faaet den Besked: Gaar du ikke ind i Organisation, er der lukket for dig, saa kan du hverken købe Jern, Kul eller Hestesko hos Jernhandlerne. Saa de maatte gaa ind i Ringen. Og opdagedes det, at en Smed udførte Arbejde til en Betaling, der laa under Tariffen, blev der lukket for ham; og saa kunde han lukke sin Smiede. Der er konstateret forskellige Eksempler paa, at det navnlig er gaaet ud over ældre Smede, der har arbejdet lidt for sig selv, men ikke længer var saa dygtige, at de kunde klare sig i Konkurrencen, og som, da de ikke kunde gøre Arbejdet saa hurtigt som de yngre, var villige til at arbejde for lavere Betaling end den tarifmæssige. Men det kunde de ikke faa Lov til. Det vil sige, at de yngre Smede tog Fortjenesten fra de ældre Smede, saaledes at disse blev brødløse.

Man kunde nu sige, at saa kunde Landmændene, der skal have deres Heste skoet, købe Hestekoene, og skulde de have noget andet lavet, kunde de købe Jernet og lade de Smede, som er udenfor Foreningen, bearbejde det. Men det er ganske udelukket. Det nytter ikke, jeg staar med Pengene i Haanden overfor Jernhandleren og vil købe Jern eller Kul eller Hestesko — jeg kan ikke købe et Pund, ikke en Smule. Det er de Vilkaar, der bydes Publikum her i Landet i 1921 fra den Ringdannelses Side. Det er Organisation, og det er Lavs-tvang, der forslaar noget, og selvfølgelig maa Publikum betale for det. Det er ganske givet. Efter Opgivelse af Smedene paa min Egn var Prisen paa Jern, da den var højest, 80 Ø. pr. kg. Den Gang kostede Hestesko 90 Ø. pr. kg. Nu er Jernet faldet fra 80 til 35 Ø., altsaa 60 pCt.; men Skoene er kun faldet fra 90 til 80 Ø., ca. 12 pCt. Beslag af en Hest kostede, da det var dyrest, 10—11 Kr. Det er nu gaaet ned i 8—9 Kr., kun faldet 20 pCt.

Det er adskillige Tider siden, der blev klaget fra Landmændene til Landboforeningen over dette Forhold. Vi hen-

vendte os da til det eneste Sted, hvor vi troede, der var Magt til at bryde den Trust, nemlig til Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeninger, og har ført Forhandlinger med den. Det var os, de delegerede paa Mødet i Aarhus, en stor Tilfredsstillelse at have modtaget en Skrivelse fra Fællesforeningen om, at man i den nærmeste Fremtid vilde være i Stand til at sælge Hestesko til Landmændene. Paa dette Delegeretmøde blev der vedtaget følgende Resolution: „Foreningen af jydsk Landboforeningers Delegeretmøde nedlægger en bestemt Protest imod den Maade, paa hvilken Jernhandlere og Smedeorganisationerne har monopoliseret Jernhandelen, saaledes at enhver Konkurrence paa dette Omraade udelukkes, og opfordrer Foreningen af jydsk Landboforeningers Bestyrelse til gennem de samvirkende danske Landboforeninger og Landbrugsraadet med de Midler og ad de Veje, der findes formaalstjenlige, at søge Jernhandelen frigivet. Delegeretmødet hilser med Glæde, at Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger i den nærmeste Fremtid paabegynder Salg af Hestesko, og tilsiger Fællesforeningen sin Støtte til yderligere Imødegaaelse af Smedetrusten.“

Jeg har ønsket at fremdrage dette Forhold for Offentligheden fra denne Plads og gøre opmærksom paa, at der gennem den Vej, jeg har paapeget, findes et Middel til at faa denne Sammenslutning brudt. Landmændene kan ikke være tjent med en saadan Behandling. — Der er nu fra nogle af Organisationernes Side blevet sagt, at selv om vi kunde købe Hestesko hos Brugsforeningen, vilde Smedene ikke lægge disse Sko under. Men det er man i Landbokredse ikke saa bange for, for det drejer sig ikke her om et større Kunststykke; unge, velbegavede Mænd vil temmelig hurtigt kunne lære at beslaa en Hest, og saa kan de rejse rundt og beslaa Hestene. Jeg tror, at det vil blive værst for Smedene selv, hvis de ikke snart indtager en anden Holdning.

Men en saadan Sammenslutning er jo ikke noget enestaaende. Der findes saadanne Sammenslutninger paa mange andre Omraader. Paa Delegeretmødet blev der fremdraget forskellige Eksempler paa slige Forhold, saaledes Eksempler paa Aftale mellem Mestrene om, at naar de skal give Tilbud paa et Arbejde, skal dette Tilbud først sendes til Formanden for Organisation, og han udskyder da de Tilbud, som ligger 5 pCt. under Gennemsnittet. Der blev nævnt et Eksempel paa, at der paa en Plads kun var to Blikkenslagere, der begge havde indgivet